

راهنمای روزنامه‌نگاران در تبعید

پیش‌گفتار..... صفحه ۲

روزنامه‌نگاران در تبعید؛ نگاهی اجمالی به شرایط موجود..... صفحه ۳

روال کاری دفاتر کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد..... صفحه ۴

توصیه‌های عمومی برای درخواست پناهندگی..... صفحه ۷

درخواست پناهندگی در اروپا صفحه ۸

درخواست پناهندگی در فرانسه صفحه ۹

اطلاعات تماس برای درخواست پناهندگی در دیگر کشورهای اروپایی..... صفحه ۱۳

درخواست پناهندگی در آمریکای شمالی صفحه ۱۶

پیش‌گفتار

همواره هزاران زن و مرد از ملیت‌های گوناگون که تحت آزار و ستم و شکنجه قرار دارند، روزی همه آنچه داشتند را رها می‌کنند و خاک کشورشان را که یا درگیر جنگ است و یا از حاکمیت دیکتاتوری در رنج، ترک می‌کنند و به کشوری دیگر می‌گریزند. همه آنها به‌خاطر مذهب، ملیت، عضویت در گروه‌های قومی یا اجتماعی و یا دیدگاه‌های سیاسی خود تحت آزار و ستم بوده‌اند.

در میان این گروه، به‌طور متوسط هر شش ماه صد روزنامه‌نگار به کشورهای دیگر پناهنده، یا از خانه و کاشانه خود آواره می‌شوند. تمایل غریزی به بقا سبب می‌شود آنها کشور خود را برای یافتن امنیت ترک کنند.

این روزنامه‌نگاران بهای سنگینی را برای آزادانه سخن گفتن می‌پردازند. آنها جلای وطن می‌کنند تا از بازداشت احتمالی، برخوردهای بی‌رحمانه، مجازات‌های ناعادلانه و محکومیت به حبس‌های چند ساله، در امان بمانند.

«دستورالعملی برای روزنامه‌نگاران در تبعید» برای کمک به این دسته از روزنامه‌نگاران و آگاه ساختن آنها از مسائلی که احتمالاً در این فرایند دشوار با آن روبرو خواهند شد، تهیه و تدوین شده است. متأسفانه این دستورالعمل از درد دوری و دورافتادگی و احساس غربت آنها نخواهد کاست، اما راهکارهای ارزشمندی را در اختیارشان قرار می‌دهد. در این دستورالعمل، موضوعاتی کاربردی مطرح شده که به آنها کمک خواهد کرد تا با بهره‌گیری از آنها، گام‌های اولیه برای آغاز زندگی جدید خود را بردارند.

این کتابچه شامل همه جزئیات نیست. اساساً هدف از تهیه آن پوشش کامل و جامع همه اطلاعات حقوقی نبوده است. قوانین مرتبط با مهاجرت، پیچیده هستند و در کشورهای مختلف، قوانین متفاوتی هم در این‌باره وجود دارد و در بسیاری از موارد کاملاً به پرونده تهیه شده برای پناهجو بستگی دارد. در این کتابچه به تشریح گام‌های اصلی و رویه‌های مهم قانونی مرتبط با پناهندگی پرداخته شده و بر دشواری‌ها و موانع پیش‌روی پناهجویان تأکید شده است.

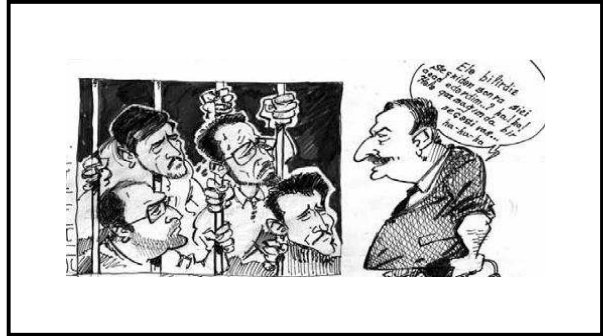
این چند صفحه‌ای که در پیش‌روی شماست، فرمولی برای پناهنده شدن ارائه نمی‌کند. حمایت و حفاظت از کسانی که به تازگی وارد کشوری شده‌اند همچنان بسته به تصمیم دولت‌ها و مرتبط با حاکمیت ملی یک کشور است و متأسفانه برخی از آنها قوانین بین‌المللی را یا نادیده می‌گیرند و یا راه‌هایی برای دور زدن آن پیدا می‌کنند. فعالیت‌های گزارشگران بدون مرز در این زمینه تا جایی که دولت‌ها یا نهادهای مسئول در امور پناهندگان اجازه دهند، نتیجه‌بخش و کارآمد خواهد بود.

گزارشگران بدون مرز همچنین به روزنامه‌نگارانی که در شرایط بحرانی قرار دارند توصیه می‌کند یادداشت‌های همکاران دیگرشان را که به کشورهای مختلفی در سراسر دنیا پناهنده شده‌اند، مطالعه کنند. این یادداشت‌ها در وبسایت گزارشگران بدون مرز، در دسترس همگان است ([لینک](#)). مطالعه این یادداشت‌ها به روشن شدن زوایای تاریک مراحل مختلف این روند کمک شایانی خواهد کرد.

پیشنهادات ارزشمند شما قطعاً به این کتابچه کاربردی افزوده خواهد شد. بنا براین، در صورتی که خواستید تجربه‌های خود را با ما در میان بگذارید می‌توانید با این آدرس ایمیل تماس بگیرید: (assistance@rsf.org)

روزنامه‌نگاران در تبعید؛ نگاهی اجمالی به شرایط موجود

هر ساله صدها روزنامه‌نگار کشور خود را ترک می‌کنند و به کشورهای دیگر پناهنده می‌شوند. از آغاز سال ۲۰۰۷ تا پایان سال ۲۰۰۸ گزارشگران بدون مرز به بیش از ۲۰۰ فعال رسانه‌ای از ۳۹ کشور جهان که به‌خاطر فعالیت‌های مرتبط با شغل خود تحت فشار و تهدید قرار گرفته و مجبور به ترک کشورشان شدند، یاری رساند. بیشتر این روزنامه‌نگاران از آفریقا و خاورمیانه به کشورهای دیگر مهاجرت کردند.

در بسیاری از موارد این دولت‌ها هستند که روزنامه‌نگاران را تحت فشار قرار می‌دهند، اما اعمال این فشارها فقط محدود به دولت‌ها نیست، بلکه گروه‌های تروریستی، باندهای تبهکار، افراط‌گرایان مذهبی و شبه‌نظامیان سیاسی هم هر ساله مشکلات عجیبی برای روزنامه‌نگاران پدید می‌آورند. در برخی از کشورها مانند اریتره، سومالی، عراق، ایران، افغانستان، برمه و سریلانکا، روزنامه‌نگاران بسیاری مجبور به ترک کشور شده‌اند، تا جایی که می‌توان گفت این کشورها در حال خالی شدن از روزنامه‌نگاران‌اند. دولت‌ها با وادار کردن روزنامه‌نگاران به گریختن از کشور می‌خواهند خود را از دست این شاهدان تیزبین و نکته‌سنج خلاص کنند.

روزنامه‌نگاران پناهجو، بیشترین قربانیان انتقام‌گیری‌های سخت مقامات کشور خود را تشکیل می‌دهند. یک‌سوم آنها مورد حمله گروه‌های مسلح یا گروه‌های سیاسی و مذهبی قرار می‌گیرند و یا قربانی جرایم سازمان‌یافته می‌شوند.

بیشتر آنها مجبور می‌شوند بسیار سریع و شتاب‌زده و در شرایطی بسیار خطرناک کشورشان را ترک کنند؛ مسافرت در شب و گاهی رد شدن شبانه از مرز با پای پیاده و گاه با پنهان شدن در ماشین‌های بدلی. بیشتر آنها در شرایطی خطرناک برای در امان ماندن از تعقیب و محاکمه، معمولاً به کشورهای مجاور پناهنده می‌شوند. کشوری که ابتدا وارد آن می‌شوند و کشوری که در نهایت در آن ماندگار می‌شوند، به‌ندرت به انتخاب خودشان است. روزنامه‌نگاران پناهجو از نظر منابع، وضعیت امنیتی و چارچوب قانونی کشوری که به آن پناه می‌برند، با محدودیت‌هایی مواجه می‌شوند.

بیش از نیمی از روزنامه‌نگاران پناهجویی که گزارشگران بدون مرز به آنها یاری رسانده است، تلاش می‌کنند تا زندگی جدید خود را در کشوری امن آغاز کرده و در همان جا تقاضای پناهندگی کنند، به‌خصوص کشورهایی همچون فرانسه، سوئد، نروژ، سوئیس، انگلیس، کانادا و آمریکا.

بسیاری از آنها چند سالی را در کشورهای نظیر سودان، یمن و ترکیه زندگی می‌کنند، به این امید که سامانی به وضعیت زندگی خود ببخشند و بتوانند در آینده نزدیک زندگی عادی را از سر بگیرند. به‌ندرت پیش می‌آید که روزنامه‌نگاری به یکی از این کشورها پناهنده شود و بیشتر آنها امیدوارند که با شرایط برگشت به میهن‌شان فراهم شود و یا منتظر پاسخ دولت‌ها می‌مانند تا شاید شرایط اقامت در یکی از کشورهای امن برایشان مهیا شود.

البته بعضی از آنها هم به کشوری که از آن گریخته‌اند بازمی‌گردند. حتی اگر امنیت‌شان در آن کشور تضمین نشده باشد و با تهدیدهایی همچون حبس‌های طولانی روبرو باشند، وقتی مایوس می‌شوند به کشورشان بازمی‌گردند و خود را به دست سرنوشت می‌سپارند تا از شر زندگی بی‌ثبات در کشوری دیگر خلاص شوند.

گزارشگران بدون مرز عمیقاً نگران این واقعیت است که بسیاری از روزنامه‌نگاران با استفاده از کانال‌های غیرقانونی مهاجرت، جان خود را به خطر می‌اندازند. انتخاب این راه ممکن است به یک تراژدی بینجامد، مانند مرگ روزنامه‌نگار

اریتره‌ای در حال عبور از بیابان و زندانی شدن بلاگر ایرانی در کشوری که امیدوار بود بهشت مورد نظرش را در آنجا بیابد. ۸۲ درصد روزنامه‌نگاران به‌صورت غیرقانونی وارد اروپا و آمریکای شمالی می‌شوند.

روال کاری دفاتر کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد

دفتر کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد (UNHCR) مسئولیت هدایت و هماهنگی اقدامات بین‌المللی برای حفاظت از پناهندگان در سراسر جهان را بر عهده دارد و همواره تلاش می‌کند تا اطمینان حاصل کند که هر فردی می‌تواند حق پناهنده شدن به کشوری دیگر را داشته باشد. این آژانس در جستجوی راحل‌های «پایدار» برای کمک به پناهجویان است تا آنها بتوانند به میهن خود بازگردند و یا در کشوری دیگر مستقر شوند.

ثبت‌نام در یکی از دفاتر کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل در بدو ورود به کشوری دیگر، اقدامی الزامی و حیاتی است، چون از این طریق پناهجوی سیاسی تحت حمایت و حفاظت این نهاد قرار می‌گیرد و کشوری که فرد به آن پناهنده شده را ملزم به حمایت از آن فرد می‌کند. بنابراین، کاملاً ضروری است که روزنامه‌نگاران پناهجو در اسرع وقت خود را به یکی از دفاتر UNHCR معرفی کرده و پس از ثبت‌نام، اطلاعات لازم در مورد روال کار و ادامه روند پناهندگی را از این طریق به دست آورند.

۱- فرایند حصول اطمینان از وضعیت پناهندگی (RSD)

این فرایند در دفاتر مختلف کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، متفاوت است و به میزان عملکرد حفاظتی، ظرفیت‌های تکنیکی، منابع موجود و تعداد پناهجویان بستگی دارد. مدت‌زمان انتظار، تعیین وقت ملاقات و مصاحبه و اتخاذ تصمیم نهایی نیز بسته به وضعیت دفاتر، متفاوت خواهد بود.

مراحل اصلی این فرایند به شرح زیر است:

- ثبت‌نام و فرایند درخواست حمایت

نخستین گام، شامل جمع‌آوری اطلاعات در مورد هویت متقاضیان و نیازهای حفاظتی آنهاست. به‌خاطر حجم بالای تقاضا، ممکن است متقاضیان در این مرحله در پذیرش دفتر کمیساریای عالی پناهندگان با تاخیرهای طولانی‌مدت مواجه شوند.

مسئولان امور ثبت‌نام، فرم «وضعیت پناهجو RSD» را به متقاضی خواهند داد. این فرم باید کاملاً پر شود، به‌خصوص بخش‌های مربوط به دلایل و شرایط فرار از کشور مبدا.

• مصاحبه در زمان ثبت‌نام

همه مدارک شخصی و عناصری که می‌توانند موید وضعیت متقاضی پناهندگی باشند باید در زمان مصاحبه حضوری با فرد که کاملاً محرمانه خواهد بود، در اختیار UNHCR قرار گیرند.

• صدور «گواهی پناهندگی UNHCR»

یک «گواهی پناهندگی UNHCR» با یک شماره ثبت‌نام منحصر به فرد به نام فرد متقاضی صادر می‌شود. مدت اعتبار این گواهی بسته به وضعیت کشور مقصد متفاوت است، اما معمولاً بیش از یک سال نخواهد بود. این مدرک بسیار حیاتی است چون تایید می‌کند که فرد متقاضی، درخواست پناهندگی سیاسی کرده و از بازگرداندن او به کشور مبدا جلوگیری خواهد کرد.

با گذشت زمانی که قاعدتاً نباید بیش از شش ماه باشد، با پناهجو تماس خواهند گرفت تا برای مصاحبه، به دفتر مربوطه مراجعه کند.

• مصاحبه با یکی از کارکنان رسمی کمیساریای عالی پناهندگان

در جریان مصاحبه با یکی از کارکنان رسمی کمیساریای عالی پناهندگان که احتمالاً با حضور مترجم انجام می‌شوند، حتماً تا جایی که ممکن است باید موشکافانه و با دقت به تشریح جزئیات بپردازید. ترجیحاً وقایعی را که به تقاضای پناهندگی شما منجر شد، به ترتیب زمان وقوع آنها ذکر کنید و شرح دهید. در پایان مصاحبه، آن مقام رسمی مصاحبه‌کننده زمانی را مشخص خواهد کرد (معمولاً بین یک تا دو ماه آینده) که تصمیم نهایی آنها به شما ابلاغ خواهد شد.

کارکنان دفاتر UNHCR باید همه اطلاعات ارائه شده از سوی متقاضی را محرمانه نگه دارند و هیچ اطلاعاتی به کشور مقصد ارسال نخواهد شد. پناهجویان در هر مرحله‌ای از این فرایند به مترجمان بی‌طرف دسترسی دارند و در صورتی که هر گونه نگرانی و تردیدی داشته باشند، می‌توانند از طریق این مترجمان آنها را با کارکنان دفاتر در میان بگذارند. به‌همین ترتیب، پناهجویان می‌توانند در مصاحبه‌های مختلف بدون هیچ هراسی، آزادانه سخن بگویند و به تشریح جزئیات بپردازند.

• اتخاذ تصمیم نهایی و درخواست‌های احتمالی برای تجدید نظر

اگر تصمیم آنها مثبت باشد و متقاضی به عنوان پناهنده پذیرفته شود، «گواهی پناهندگی UNHCR» صادر خواهد شد که به‌واسطه آن پناهنده تحت حمایت آژانس سازمان ملل قرار می‌گیرد.

در صورتی که تقاضا رد شده باشد، دلایل رد شدن تقاضا به‌صورت کتبی در اختیار پناهجو قرار می‌گیرد. پناهجو تا ۳۰ روز فرصت دارد که تقاضای تجدید نظر کند. تقاضای تجدید نظر ممکن است توسط یکی دیگر از مقامات مورد بررسی قرار گیرد. در طول مدت تجدید نظر، متقاضی می‌تواند از حقوقی که برای پناهندگان در نظر گرفته شده بهره‌مند شود.

۲- زندگی در تبعید

زندگی در تبعید می‌تواند به‌غایت سخت باشد. بسیاری از روزنامه‌نگاران به گزارشگران بدون مرز گفته‌اند که در اتاق‌های اجاره‌ای موقتی زندگی می‌کنند، یا مجبور می‌شوند در اتاقی با چندین نفر دیگر به‌صورت اشتراکی زندگی کنند. بعضی از آنها به‌صورت غیررسمی کار هم می‌کنند؛ چون به‌طور کلی آنها اجازه کار ندارند. بسیاری از روزنامه‌نگاران پناهجو در کشورهای هم‌چون ترکیه، مالی، سنگال و سودان گزارش داده‌اند که اعتنایی به مدارج یا تجربه‌های حرفه‌ای آنها نمی‌شود و برای تامین هزینه‌ها مجبورند به پذیرش کارهای موقت و نامشخص تن دهند و یا در بخش‌های دیگری همچون ساختمان‌سازی، کشاورزی، پرستاری و ... مشغول به کار شوند.

پیش‌بینی این‌که «گذار» از این وضعیت و رسیدن به وضعیتی رضایت‌بخش و باثبات در کشور مقصد پس از ترک وطن چه مدتی به طول می‌انجامد، غیرممکن است. بعضی از روزنامه‌نگاران چند سال منتظر می‌مانند تا در کشور ثالث مستقر شوند و بعضی دیگر پس از دو یا سه سال انتظار در یکی از کشورهای صنعتی، پذیرفته می‌شوند و برخی تصمیم می‌گیرند به‌صورت موقت، تابعیت همان کشوری که در آن تقاضای پناهندگی کرده‌اند را دریافت کنند. تنها یک روزنامه‌نگار در سال ۲۰۰۸ توانست به کشور خود بازگردد.

توصیه گزارشگران بدون مرز به روزنامه‌نگاران این است که رفتاری هوشمندانه در تبعید داشته باشند و خیلی سریع با یکی از دفاتر کمیساری عالی پناهندگان و دیگر سازمان‌های محلی که قادر به کمک به آنها هستند، تماس بگیرند. در برخی از کشورها ممکن است خطر دستگیری «فراری‌ها» توسط پلیس محلی، یا تحت نظر قرار دادن آنان از سوی نیروهای امنیتی دولتی که در کشور مجاور مشغول فعالیت هستند وجود داشته باشد.

سازمان‌های غیردولتی (NGOها) نظیر صلیب سرخ و عفو بین‌الملل نیز می‌توانند کمک‌های ارزشمندی در زمینه حفاظت، مشاوره‌های حقوقی، مسائل بهداشتی، تغذیه و آموزش به پناهجویان ارائه کنند.

۳- چشم‌انداز

میلیون‌ها پناهجو در سراسر جهان با امید به یافتن راه‌حلی پایدار برای وضعیت دشواری که گرفتارش شده‌اند، زندگی می‌کنند. آنتونیو گوترس، از مقامات ارشد کمیساری عالی پناهندگان سازمان ملل، همواره بر این مشکل خاص زندگی در تبعید اشاره کرده است. آمار ارائه شده توسط کمیساری عالی پناهندگان نشان می‌دهد که اکثر پناهجویان هنوز در مقصد نخست خود تحت حمایت قرار دارند، نه در کشورهای صنعتی غربی.

این راهنما نمی‌تواند پاسخی به این پرسش بدهد که چه زمانی این فرایند در کمیساری عالی پناهندگان با موفقیت به پایان خواهد رسید. این کاملاً به پرونده تهیه شده برای آن فرد و همکاری با دولت‌ها و سازمان‌های فعال در زمینه توسعه و اقدامات انسان‌دوستانه بستگی دارد. در بسیاری از مطالب منتشر شده روزنامه‌نگاران به این‌که این روند چقدر به طول می‌انجامد اشاره شده است. هم‌چون هزاران پناهجوی دیگر در سراسر جهان، آنها هم در کشورهایمانند یمن، سودان، سوریه، ترکیه و تایلند در انتظار ماندند و در دام تبعیدی بلندمدت گرفتار شدند و اکنون نه امیدی برای بازگشت به میهن‌شان دارند، نه چشم‌اندازی از اخذ تابعیت کشوری که به آن پناهنده شده‌اند. تقریباً یک‌سوم روزنامه‌نگاران پناهنده‌ای که تحت حمایت گزارشگران بدون مرز بودند، دچار چنین وضعیتی شده‌اند.

کمیساری عالی پناهندگان، سه راه‌حل کلی را به پناهجویان ارائه می‌کند: بازگشت به کشور مبدأ، اخذ تابعیت کشوری که به آن پناه برده‌اند و یا استقرار در کشور ثالث؛ کشوری غیر از کشور مبدأ و کشوری که به آن پناه برده‌اند.

بازگشت داوطلبانه به کشور مبدأ و اخذ تابعیت کشور ثانی، برای کسانی قابل استفاده است که قادر به تامین امنیت جسمانی و اجتماعی خود باشند و بتوانند شرایط مادی و حقوقی ادامه حیات خود را به گونه‌ای فراهم کنند که درخور شان آنها باشد.

استقرار در کشور ثالث به پناهندگان این امکان را می‌دهد که کشوری را که به آن پناه برده‌اند، ترک کرده و به کشوری دیگر که آماده پذیرش آنهاست سفر کنند. در چنین شرایطی، پناهندگی سیاسی یا شکل‌های دیگری از اقامت بلندمدت برای پناجویان تضمین شده خواهد بود. این گزینه شامل کسانی خواهد شد که بتوانند ثابت کنند هم در وطن خود و هم در کشوری که به آن پناه برده‌اند، با خطراتی مواجه‌اند.

در سال ۲۰۰۷ در مجموع ۹۹ هزار نفر در کشورهای ثالث مستقر شدند. نزدیک به ۷۳۵۰۰ نفر از پناجویان در کشورهای نظیر آمریکا (۴۸۳۰۰ نفر)، کانادا (۱۱۲۰۰)، استرالیا (۹۶۰۰)، سوئد (۱۸۰۰)، نروژ (۱۱۰۰) و نیوزلند (۷۴۰) مورد پذیرش قرار گرفتند. این رقم کمتر از یک درصد کل تعداد پناجویان سراسر جهان است و کمساریای عالی پناهندگان در صدد است راه‌های بیشتری برای استقرار پناجویان در کشورهای دیگر پیدا کند تا به‌طور موثرتری به ساماندهی آنها بپردازد و هر ساله توافقی‌هایی در این زمینه با کشورهای میزبان که توان پذیرش پناجویان را دارند، صورت می‌گیرد.

شرایط مختلفی از جمله امنیت در کشور مبدأ و کشور میزبان و همچنین آسیب‌پذیری پناهندگان مورد بررسی قرار می‌گیرد تا مشخص شود چه کسانی می‌توانند از مزایای چنین برنامه‌هایی برخوردار شوند.

از ابتدای سال ۲۰۰۷، هشت روزنامه‌نگار و خانواده‌های آنها در کشورهای ثالث (آمریکا، کانادا، فرانسه، هلند و نروژ) مستقر شده‌اند. در شرایطی که کشوری درگیر نبرد مسلحانه یا جنگ داخلی باشد، استقرار پناجویان آن کشور در کشور ثالث دشوارتر خواهد بود، چرا که تعداد پناجویان و کسانی که به‌خاطر خطرات پیش‌رو از آن کشور می‌گریزند در چنین شرایطی به شدت افزایش می‌یابد. به همین خاطر، تنها بخش کوچکی از روزنامه‌نگاران عراقی که به کشورهای نظیر سوریه و اردن گریخته بودند، تحت حمایت این سازمان قرار گرفتند و توانستند در کشورهای دیگر مستقر شوند.

آژانس پناهندگان سازمان ملل، اخذ تابعیت کشور میزبان را نیز ترویج می‌کند. این فرایند پیچیده و تدریجی که دفاتر وابسته به این آژانس پیگیری‌های مربوط به آن را انجام می‌دهند، به‌صورت مورد به مورد انجام می‌شود. این رامحل بستگی به شرایط سیاسی، حقوقی، اجتماعی و فرهنگی در کشور میزبان دارد. به‌عنوان مثال، یک روزنامه‌نگار اهل چاد توانست پس از چند ماه اقامت در جمهوری بنین (در غرب آفریقا) اجازه اقامت دائم در آن کشور را به‌دست آورد.

وبسایت کمساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد: <http://www.unhcr.org>

توصیه‌های عمومی برای درخواست پناهندگی

روزنامه‌نگارانی که میهن خود را به مقصد کشوری ترک می‌کنند که قوانین مشخصی درباره حمایت و حفاظت از پناجویان دارد (مانند کشورهای اروپا و آمریکای شمالی) باید بلافاصله پس از ورود به خاک آن کشور درخواست پناهندگی کنند.

اگرچه قوانین و فرایندهای حقوقی از کشوری به کشور دیگر متفاوت است (به این مساله در بخش چهارم و پنجم این کتابچه پرداخته‌ایم) اما توصیه‌هایی اساسی که در پی می‌آید، در هر شرایطی یکسان و کارآمد خواهد بود:

- فقط به خودتان و افراد متخصصی که با آنها روبرو می‌شوید اعتماد کنید

همیشه با سازمان‌های تخصصی و وکلای کاردان مشورت کنید و از آنها بخواهید که در روند پناهندگی یاری‌گرتان باشند. بسیاری از افراد دیگر که کم و بیش حسن نیت هم دارند ممکن است بخواهند به شما کمک کنند یا توصیه‌هایی در مورد شرایطی که در پیش‌رو دارید ارائه کنند، اما آنها در این زمینه از تخصص لازم برخوردار نیستند. اطلاعاتی از این دست را همیشه باید با منابع موثق و متخصص دیگر چک کرد. توصیه‌های نادرست ممکن است منجر به رد شدن تقاضای پناهندگی، یا اتلاف وقت بسیاری شود.

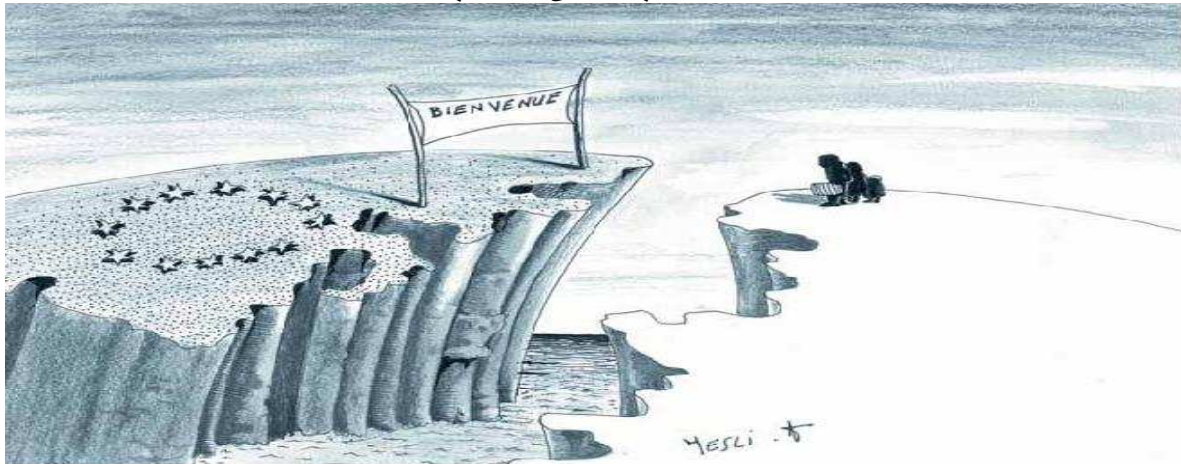
- پاسخ‌های خود را با ذکر جزئیات و به‌صورت کاملاً دقیق و منسجم ارائه کنید

بررسی درخواست پناهندگی همیشه بر اساس اظهارات کتبی و شفاهی متقاضی صورت می‌گیرد. این اظهارات همیشه از طریق مصاحبه با شخص متقاضی و در جلسات خصوصی به دست می‌آید. هیچ چیزی را پنهان نکنید. از آنجایی که کارکنان مربوطه همواره در نظر خواهند داشت که اطلاعات ارائه شده محرمانه بماند، پناهجویان می‌توانند بدون احساس خطر همه مسائل مورد نظر خود را نزد آنها بازگو کنند. اظهارات شما باید واضح، دقیق، منسجم و به ترتیب زمان وقوع رویدادها ارائه شود. کوچکترین تناقضی در گفتار شما می‌تواند منجر به بی‌اعتبار شدن توضیحات‌تان شود. هرگز و به‌هیچ‌وجه ادعای زندانی شدن یا مورد هجوم قرار گرفتن نکنید؛ اگر چنین اتفاقاتی واقعاً برای شما رخ نداده است.

- تا جایی که می‌توانید شواهد و مدارک مرتبط را جمع‌آوری و ارائه کنید

ارائه شواهد و مدارک در این فرایند بسیار حیاتی است، به‌خصوص مدارکی که به‌دست آوردن آنها به‌سادگی امکان‌پذیر است و مستلزم پذیرش خطری جدی نیست. این مدارک باید شامل کارت خبرنگاری، مقالات منتشر شده، کپی گزارش‌ها و ... باشد.

درخواست پناهندگی در اروپا

کسانی که به اروپا پناهنده می‌شوند، نمی‌توانند کشور مقصد را خودشان انتخاب کنند!

هر کشور اروپایی قوانین خاص خود را برای اعطای عنوان پناهنده دارد و قوانین اروپایی فقط حداقل استانداردها را تحت پوشش قرار می‌دهند. شرایط پذیرش، کیفیت فرایند پناهندگی و تصمیمات اخذ شده، از کشوری به کشور دیگر تفاوت‌های چشمگیری دارد. بعضی از کشورهای اروپایی که روزنامه‌نگاران حق اقامت یا زندگی در آنها را ندارند، نمی‌توانند به‌طور کامل از شخص حمایت و حفاظت کنند. بنا بر آماري که UNHCR ارائه کرده است، احتمال این‌که یک ملیت خاص (مثلاً عراقی، سومالیایی یا سريلانکایی) مورد تایید کشوری اروپایی قرار گیرد می‌تواند از صفر تا ۱۰۰ درصد متغیر باشد.

سیاست‌های مرتبط با مهاجرت، در کشورهای اروپایی یکسان نیست، اما مدیریت مرزهای خارجی به‌صورت متمرکز است.

«پیمان دبلین» مکانیسمی ایجاد کرد که بر اساس آن مشخص می‌شود تقاضای پناهجو در چه کشوری باید ارائه شود و مورد بررسی قرار گیرد. بر این اساس، پناهجویان باید در کشوری که به آنها ویزا داده است درخواست پناهندگی کنند، یا در صورت ورود غیرقانونی به اروپا، در اولین کشوری که وارد آن شدند باید درخواست پناهندگی کنند.

ثبت‌نام پناهجویان در دیتابیس متمرکز «یوروداک» که اطلاعات پناهجویان و اثر انگشت آنها را ذخیره می‌کند، به دولت‌ها این امکان را می‌دهد که بفهمند چه کشورهایی به این افراد ویزا داده‌اند و یا آنها از چه مکانی وارد قلمرو اروپا شده‌اند. به‌سادگی و با چک کردن حداقلی توسط پلیس در مرز گمرک کشورها نیز هویت پناهجویان از طریق اثر انگشت آنها شناسایی خواهد شد. علاوه بر این، اگر درخواست پناهندگی فردی در یکی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا رد شده باشد، درخواست مجدد پناهندگی در کشوری دیگر غیرممکن است.

روزنامه‌نگاران پناهجو در صورت ورود قانونی، باید در کشوری که به آنها ویزا داده درخواست پناهندگی کنند. در غیر این صورت باید در اولین کشوری که وارد آن شدند، درخواست پناهندگی کنند. با روابط خانودگی و حرفه‌ای نمی‌توان بر قوانین و مقررات سخت‌گیرانه در این زمینه فائق آمد و به‌ندرت می‌توان موارد استثنا از این پیمان را یافت. افراد بسیاری تلاش کرده‌اند تا با رسیدن به ساحل ایجین در یونان یا به جزایری در ایتالیا مانند لامپوسا، وارد خاک اروپا شوند. دولت‌هایی که از حجم گسترده ورود غیرقانونی به‌تازده بوده‌اند، تقاضاهای پناهندگی را به راحتی رد می‌کنند و شرایط زندگی برای این افراد بسیار ناگوار خواهد شد. برخی از روزنامه‌نگاران، به‌خصوص در یونان، در شرایط بسیار رقت‌باری زندگی می‌کنند. بسیاری از کسانی که به‌صورت غیرقانونی - و بیشتر آنها از طریق عراق - وارد شده‌اند، با گریز از کنترل‌های امنیتی، از کشورهای مختلف اروپایی عبور می‌کنند به این امید که در کشورهایی همچون آلمان و سوئد که برخورد بهتری با پناهجویان دارند، مستقر شوند. سفرهایی از این دست می‌تواند خطرناک باشد. به‌عنوان مثال یکی از روزنامه‌نگاران جوان عراقی که در کشورهای مختلف اروپایی نظیر آلمان، بلژیک و هلند سرگردان بود، سرانجام به فرانسه بازگردانده شد، چون در ابتدا وارد آن کشور شده بود.

درخواست پناهندگی در فرانسه

۱- شرایط لازم برای تایید پناهندگی و حمایت از پناهجو

«دفتر حمایت از پناهجویان و افراد بی‌وطن» در فرانسه (OFPRA) در ابتدا بسته به وضعیت شخصی که از خارج، وارد خاک این کشور شده، می‌تواند به اشکال مختلفی از پناهجو حمایت کند و در صورتی که پناهجو درخواست تجدید نظر کند، پرونده وی برای رسیدگی مجدد در اختیار دادگاه ملی برای حقوق پناهندگان (CNDA) قرار می‌گیرد.

- پناهنده پذیرفته شده: بر اساس کنوانسیون ژنو در ۲۸ جولای ۱۹۵۱
- پناهنده قانونی: بر اساس بند ۴ مقدمه قانون اساسی فرانسه، مصوب سال ۱۹۴۶
- حمایت‌های معین: بر اساس اصول L.712-1 تا L.712-3 قانون «ورود و اقامت اتباع خارجی و حق پناهندگی (CESEDA)

امکان انتخاب از میان اشکال مختلف حمایت برای پناهجویان فراهم نیست و اتخاذ تصمیم در این مورد بسته به هر پرونده، بر عهده مقامات مربوطه است.

۲- روند درخواست پناهندگی

• ارائه درخواست به اداره کل حقوق مرتبط با اقامت

پیش از ارائه درخواست حمایت، مراجعه به شعبه محلی این اداره و اقدام برای حق اقامت در خاک فرانسه به‌عنوان یک پناهجو، ضروری است. این اداره فرم پناهندگی را در اختیار متقاضی قرار می‌دهد.

پناهجویانی که در مرز متوقف شده‌اند، اگر مدارک لازم برای ورود به فرانسه را به‌همراه نداشته باشند، می‌توانند در مکانی اسکان یابند و منتظر بمانند. آنها در زمان مصاحبه باید نشان دهند و به طریقی ثابت کنند که درخواست‌شان برای پناهندگی بی‌اساس نیست.

اگر بر اساس پیمان دو بلین، فرانسه قادر به پذیرش تقاضای پناهندگی پناهجو نباشد، این فرایند در همان جا متوقف می‌شود تا پاسخ لازم از طرف کشور مسئول را دریافت کند. مشخص شدن این‌که پذیرش این پناهجو بر عهده کدام کشور است، قاعدتاً نباید بیشتر از پنج ماه به طول بینجامد و از زمان پذیرش کشور مسئول، انتقال پناهجو به آن کشور باید ظرف مدت شش ماه انجام شود. در طول این مدت که بنا بر آن‌چه گفته شد ممکن است چند ماه طول بکشد، پناهجو نمی‌تواند درخواست مسکن یا کمک اقتصادی کند.

رسیدی که تایید می‌کند درخواست پناهندگی فرد ارائه شده است، مدرک زرد رنگی است که سه ماه اعتبار دارد و متقاضی بدین ترتیب در طول مدتی که درخواستش در دست بررسی است، اجازه اقامت در کشور فرانسه را خواهد داشت. در این مدت متقاضی اجازه کار ندارد.

• روال کار در OFPRA: نخستین مرجع رسیدگی

پناهجو باید در زمان ارائه درخواست پناهندگی، پرونده خود را به همراه یک «یادداشت توضیحی» از اداره کل گرفته و در اختیار این نهاد قرار دهد. کل این پرونده باید به زبان فرانسه باشد و هر مدرکی که به زبان دیگری است، باید توسط یک «مترجم معتبر» به زبان فرانسه ترجمه شود. تمام این مدارک به‌همراه «اظهارات پناهجو پیرامون اتفاقاتی که برایش رخ داده» و تشریح آزار و تعقیب وی و دیگر چیزهای مرتبط با تعقیب قضایی و هراس‌های متقاضی، باید به این نهاد ارسال شود. بسیار مهم است که کارت خبرنگاری، مقالات منتشر شده و کپی روزنامه‌هایی که روزنامه‌نگاران پناهجو در آن قلم زده و ممکن است به‌همراه داشته باشد نیز به‌همراه مدارک فوق‌الذکر ارائه شود تا بر اعتبار پرونده بیفزاید. کپی گرفتن از

کل پرونده و فرم کامل درخواست و نیز ارائه استدلال‌های روشن و منسجم در توضیح هراس از پیگیری قضایی و محاکمه در کشور مبدا بسیار ضروری است.

پرونده کامل شده حداکثر ظرف سه هفته باید برای OFPRA ارسال شود. آخرین مهلت برای ارسال پرونده را از یاد نبرید، چون در صورتی که پرونده دیرتر از موعد مقرر ارسال شود، درخواست پناهندگی مورد تأیید قرار نخواهد گرفت. توصیه ما این است که از کل پرونده و همه مدارک ارائه شده کپی بگیرید.

تا پیش از اعلام تصمیم نهایی، و حتی پس از مصاحبه، می‌توان مدارک دیگری را هم به پرونده اضافه کرد.

OFPRA پیش از اتخاذ تصمیم نهایی از متقاضی درخواست خواهد کرد تا برای مصاحبه حاضر شود. در این مصاحبه یکی از مقامات OFPRA سوالاتی را می‌پرسد و در صورت نیاز، این مصاحبه با حضور مترجم انجام خواهد شد. در این مرحله از روند کار، حضور وکیل الزامی نیست چون می‌توان از سازمان‌های حمایت‌کننده از پناهندگان درخواست کمک کرد. ممکن است متقاضی مجبور شود چند ماه منتظر بماند تا برای مصاحبه با او تماس بگیرند.

در مرحله بعد، OFPRA تصمیم خود را اعلام خواهد کرد:

- اگر تصمیم مثبت باشد، نتیجه از طریق یک نامه ثبت‌شده به اطلاع متقاضی خواهد رسید.
- اگر درخواست پناهندگی رد شده باشد، باز هم نتیجه از طریق پست ارسال خواهد شد. دلایل رد درخواست پناهندگی که به پاسخ منفی آنها منجر شده باید در این نامه ذکر شود.

• درخواست تجدید نظر پیش از ارسال پرونده به دادگاه ملی حقوق پناهندگان (CNDA)

اگر پرونده‌ای رد شده باشد، می‌توان نسبت به تصمیم گرفته شده توسط OFPRA اعتراض و در CNDA درخواست تجدید نظر کرد. در این مرحله داشتن وکیل اکیدا توصیه می‌شود.

درخواست تجدید نظر حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از دریافت پاسخ منفی از سوی OFPRA باید به CNDA ارسال شود.

مواردی که باید در درخواست تجدید نظر ذکر شود:

- دلایل مورد نظر پناهجو برای اعتراض به تصمیم نهایی OFPRA و پاسخ به استدلال‌هایی که آنها برای رد پرونده مطرح کرده‌اند.

- تشریح دلایل ارائه درخواست پناهندگی و ذکر دلایلی که به‌خاطر آن پناهجو مجبور به ترک کشور شد؛ تعقیب قضایی، آزار و شکنجه و یا هراس از ادامه زندگی در آن کشور.

جلسات رسیدگی در CNDA معمولاً به‌صورت عمومی برگزار می‌شود و پناهجو می‌تواند با مشاور و مترجم در این جلسه حاضر شود و در دفاع از پرونده خود سخن بگوید. کسانی که می‌توانند در حمایت از پرونده پناهجو سخن بگویند نیز می‌توانند در این جلسه حضور یابند.

درخواست‌های تجدید نظری که حاوی استدلال‌های جدی برای به چالش کشیدن تصمیم نهایی OFPRA نباشند، مجدداً رد شده و دیگر امکان تجدید نظر وجود نخواهد داشت. بنابراین، بهترین راه این است که استدلال‌های خود را با ذکر دقیق جزئیات و به‌صورتی متفاوت از آنچه پیش‌تر به OFPRA ارائه شد، تقدیم دادگاه کنید.

درخواست تجدید نظر ارائه شده به CNDA «تعلیق‌پذیر» است، به این معنی که پناهجو تا زمان صدور رای نهایی در این دادگاه می‌تواند همچنان در فرانسه اقامت داشته باشد. رسید دریافت مدارک برای پناهجو ارسال می‌شود و به او این امکان را می‌دهد که رسید اقامت خود را در اداره کل تمدید کند، مگر این‌که متقاضی از کشوری آمده باشد که در آن هنگام به‌عنوان «کشوری امن» شناخته شود.

پس از صدور رای CNDA:

- اگر درخواست پناهجو پذیرفته شود، مدرک اقامت را با مهر «تایید شده به‌عنوان پناهنده» دریافت خواهد کرد.
- اگر درخواست تجدید نظر هم رد شود، متقاضی دیگر به‌عنوان پناهجو شناخته نخواهد شد. رسید او باطل شده و مقامات مربوطه از رد تقاضای اقامت او مطلع خواهند شد و با ارسال نامه‌ای از او درخواست خواهند کرد که به‌صورت داوطلبانه ظرف مدت یک ماه کشور را ترک کند. و اگر بیشتر از این مدت در کشور بماند، او را وادار به ترک کشور خواهند کرد.

در رای صادر شده از سوی CNDA به‌ندرت تغییری به وجود می‌آید. اگرچه می‌توان پرونده را برای بررسی به «دادگاه دولتی» هم ارائه کرد، اما این دادگاه دیگر دلایل پناهجو را بررسی نخواهد کرد و فقط به بررسی مطابقت رای CNDA با قانون بسنده می‌کند. این امکان هم وجود دارد که متقاضی بخواهد پرونده را مجدداً به جریان بیاورد و این روند را از ابتدا آغاز کند، اما باید واقعیت‌های جدیدی به پرونده اضافه شوند؛ واقعیت‌هایی که فرد پس از صدور رای نهایی مبنی بر رد درخواست پناهندگی از آنها باخبر شده باشد.

۳- حقوق پناهجویان و پناهندگان

• در طول فرایند درخواست پناهندگی:

- پناهجویان حق برخورداری از اجازه اقامت موقت یک‌ماهه و سپس دریافت رسید برای اقامت‌هایی که تا پایان این فرایند هر سه‌ماه یکبار تمدید می‌شوند را دارند.

- پناهجویان در کشور میزبان مجاز به کار نیستند. حتی اگر امکان استخدام شدن برای آنها فراهم باشد، بسیار بعید است که بتوانند اجازه کار بگیرند.

- پناهجویان می‌توانند در طول مدت انتظار برای اعلام تصمیم نهایی در مورد درخواست پناهندگی، از کمک‌های دولتی برای تهیه مسکن و نیز حقوق ماهیانه بهره‌مند شوند.

- La Maison des journalistes در پاریس تا شش ماه برای روزنامه‌نگاران پناهجو مسکن رایگان فراهم می‌کند.
- سازمان‌هایی وجود دارند که به پناهجویان کمک می‌کنند. کمک‌هایی نظیر فراهم کردن شرایط آموزش زبان فرانسه برای آنها.

• هنگامی که به عنوان «پناهنده» پذیرفته شوند:

کسانی که به عنوان پناهنده پذیرفته می‌شوند، حقوقی برابر با شهروندان فرانسوی دارند. پناهندگان در کشور فرانسه می‌توانند در «آژانس ملی پذیرش مهاجران و اتباع خارجی ANAEM» مشغول آموزش زبان فرانسه شوند. یاد گرفتن زبان فرانسه برای اخذ تابعیت آن کشور و یافتن فرصت‌های شغلی، امری ضروری است.

بررسی‌های گزارشگران بدون مرز نشان می‌دهد اگرچه برخی از روزنامه‌نگاران پناهنده تلاش می‌کنند تا در حرفه خود باقی بمانند، اما اکثر آنها در زمینه‌های دیگری آموزش می‌بینند یا در بخش‌های دیگری مشغول به کار می‌شوند.

۳- اطلاعات لازم برای برقراری تماس:

- تماس با موسسات

Office français de protection des réfugiés et apatrides: <http://www.ofpra.gouv.fr/>

Cours nationales du droit d'asile: <http://www.commission-refugies.fr/>

- سازمان‌هایی که به پناجویان کمک می‌کنند

کمک‌های حقوقی:

Amnesty International: <http://www.amnesty.fr/index.php/amnesty>

L'Anafé, National Association for Border Assistance to Foreigners (waiting area):

<http://www.anafe.org/index.php>

La Cimade (NGO working with refugees): <http://www.cimade.org/>

Le Gisti (information and support group specialising in law): <http://www.gisti.org/index.php>

Human Rights League: <http://www.ldh-france.org/-Etrangers->

مسکن و اخذ تابعیت:

Forum Réfugiés (Refugees Forum) : <http://www.forumrefugies.org/>

- Livret d'accueil du demandeur d'asile en sept langues (welcome pack for asylum seekers in seven languages)

- Guide du demandeur d'asile (versions française, anglaise et russe) (asylum seekers guide in French, English and Russian)

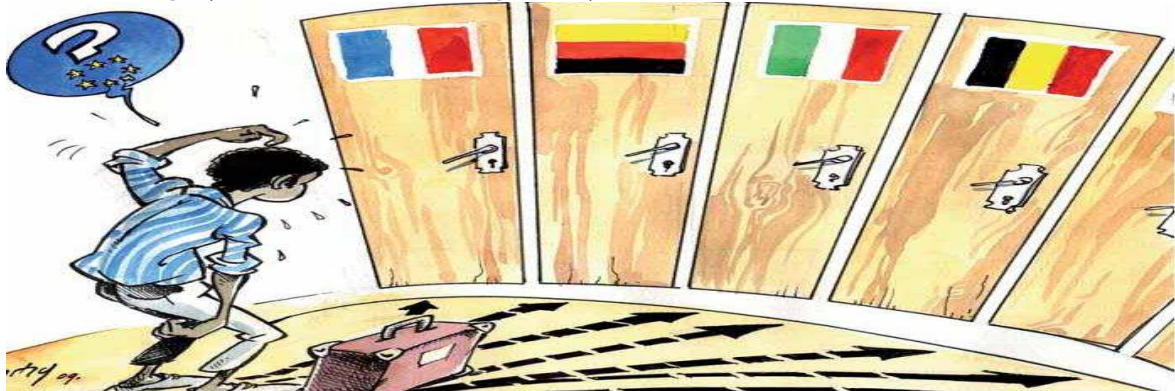
- Fiches techniques apportant des informations sociales (practical information on social issues)

France Terre d'Asile (NGO working with asylum seekers and refugees): <http://www.france-terre-asile.org/>

La Maison des journalistes (The House of journalists shelters journalists for six months) :

<http://www.maisondesjournalistes.org/>

اطلاعات تماس برای درخواست پناهندگی در دیگر کشورهای اروپایی

اعضای شورای اروپایی در امور پناهندگان و تبعیدی‌ها (ECRE) شبکه یا سازمانی است که با هدف ترویج حمایت از پناهندگان در اروپا و کمک به آنها تاسیس شده است: www.ecre.org

• آلمان

تماس با موسسات:

– Federal Office for Migration and Refugees: www.bamf.de

سازمان‌هایی که به پناهجویان کمک می‌کنند:

– Pro Asyl: www.proasyl.de

– Refugee Council: www.fluechtlingsrat-berlin.de

• بلژیک

تماس با موسسات:

– Office for foreigners in Belgium: <http://www.dofi.fgov.be/fr/1024/frame.htm>

سازمان‌هایی که به پناهجویان کمک می‌کنند:

– Coordination and Initiatives for Refugees and Foreigners (CIRE) : <http://www.cire.irisnet.be/>

– CIRE practical guide: <http://www.cire.irisnet.be/ressources/guides.html>

• اسپانیا

تماس با موسسات:

– Office of Asylum and Refugees (OAR): http://www.mir.es/SGCAVT/extranje/asilo_refugio/

سازمان‌هایی که به پناهجویان کمک می‌کنند:

– Spanish Committee for the Aid of Refugees (CEAR) : <http://www.cear.es/index.php>

– Accem (Spanish Catholic Commission on Migration): <http://www.accem.es/>

• انگلیس

تماس با موسسات:

– UK Border Agency (UKBA): <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/asylum/>

سازمان‌هایی که به پناهجویان کمک می‌کنند:

- Refugee Council: <http://www.refugeecouncil.org.uk/>
Guide in several languages: <http://languages.refugeecouncil.org.uk/>
- Refugee Action: <http://www.refugee-action.org.uk/>
Guide to applying for asylum 1: http://www.refugee-action.org.uk/RAP/asylum_application1.aspx
Guide to applying for asylum 2: http://www.refugee-action.org.uk/RAP/asylum_application2.aspx
- Exiled Journalists' Network (EJN): <http://www.exiledjournalists.net/>

• ایتالیا

تماس با موسسات:

- Territorial Commission for the Recognition of Refugee Status: <http://www.interno.it/mininterno/export/sites/default/it/temi/asilo/>
- Central Service for Protection of Refugees: <http://www.serviziocentrale.it>.

سازمان‌هایی که به پناهجویان کمک می‌کنند:

- Italian Council for Refugees: www.cir-onlus.org
- Caritas : <http://www.caritas.it/templates/0/Benvenuti.asp>

• سوئد

تماس با موسسات:

- Migrationsverket: www.migrationsverket.se/

سازمان‌هایی که به پناهجویان کمک می‌کنند:

- Caritas: <http://www.caritas.se/>
- Network of Asylum and Refugee Support Groups (FARR) : <http://www.farr.se/>

• سوئیس

تماس با موسسات:

- Federal Office for Migration: <http://www.bfm.admin.ch/bfm/fr/home.html>

سازمان‌هایی که به پناهجویان کمک می‌کنند:

- Swiss organisation for assisting refugees (OSAR): http://www.fluechtlingshilfe.ch/?set_language=fr
- Guide for asylum seekers: <http://www.fluechtlingshilfe.ch/aide/refugies>

درخواست پناهندگی در آمریکای شمالی

کانادا و آمریکا توافق‌نامه‌ای را امضا کرده‌اند که بر اساس آن هر پناهنده‌ای که پیش از ورود به کانادا وارد آمریکا شود، باید در آمریکا درخواست پناهندگی کند و بالعکس.

۱- درخواست پناهندگی در کانادا

بر اساس قانون حمایت از مهاجرت و پناهندگی کانادا (IRPA) کسی که به دنبال تقاضای پناهندگی در کانادا است می‌تواند به‌عنوان یک پناهنده یا شخصی که نیازمند حمایت است، درخواست کمک و حمایت کند.

پناهنده عادی کسی است که از کشوری که ملیت آن را دارد خارج شده و دلایل روشنی برای هراس از تعقیب قضایی و آزار و شکنجه به‌خاطر نژاد، مذهب، ملیت، عضویت در گروه‌های خاص اجتماعی یا عقاید سیاسی خود دارد. این عنوان به کسانی اطلاق می‌شود که حمایت از آنها در داخل کشور خودشان ممکن نیست و یا خودشان به‌خاطر هراس‌های شخصی تمایلی به درخواست حمایت از شخص یا نهادی در کشور خود ندارند. در صورتی که فردی ملیت کشور خاصی را نداشته باشد، برای پناهندگی باید کشوری را که بنا به عادت در آن اقامت دارد ترک کند.

«گروه خاص اجتماعی» شامل گروه‌هایی است که با شخصیتی ذاتی و یا تغییرناپذیر شناخته می‌شوند، گروه‌هایی که به دلایل کاملاً مشخص در زمینه حقوق و شان انسان‌ها فعالیت می‌کنند، یا گروه‌هایی که به‌صورت داوطلبانه در زمینه‌هایی فعالیت می‌کنند که به دلایل تاریخی غیرقابل تغییر است. مردان و زنان همجنس‌گرا، فعالان حقوق بشر، زنانی که مورد تجاوز قرار گرفته‌اند و اعضای اتحادیه‌ها را می‌توان به‌عنوان مثال‌هایی از گروه‌های اجتماعی ذکر کرد.

شخصی که نیاز به حمایت دارد کسی است که در کانادا حضور دارد و خروجش از این کشور ممکن است او را در معرض شکنجه، رفتار نامتعارف و یا مجازات نامتعارف قرار دهد یا جانش را با خطری جدی مواجه کند، اگر:

- شخص به‌خاطر هراسی که از وضعیت پیش‌رو دارد، قادر یا مایل به درخواست حمایت در وطن خود نباشد

- خطری که فرد را تهدید می‌کند در همه نقاط آن کشور متوجه مردم نباشد و خطری نباشد که عموم مردم آن کشور همواره با آن مواجه‌اند
 - خطری که فرد را تهدید می‌کند از جنس احکام قانونی (حبس، جریمه و ...) نباشد، مگر این‌که این چنین حکم‌هایی در تناقض آشکار با استانداردهای بین‌المللی باشند
 - خطر مورد ادعای فرد به‌خاطر ناتوانی کشور مبدا در فراهم کردن مراقبت‌های بهداشتی و پزشکی نباشد
- فردی که به‌عنوان «پناهنده عادی» و یا «شخص نیازمند حمایت» شناخته شود، بعداً می‌تواند تقاضای خود را برای اقامت دائم در کانادا و در نهایت شهروندی این کشور ارائه کند.

۱.۱- درخواست حمایت از پناهجو چگونه باید تنظیم و ارائه شود؟

برای درخواست حمایت از پناهجو، بسیار ضروری است که پیش از روبرو شدن با یکی از افسرهای امور مهاجرت در یکی از مبادی ورودی کانادا (از جمله نقاط مرزی، فرودگاه یا بندر دریایی) به یکی از مراکز مهاجرت کانادا (در داخل این کشور) و یا به یکی از دفاتر آژانس‌های سرویس مرزی کانادا (CBSA) مراجعه کنید. هر کسی که شهروند کانادا نباشد و از بازگشت به کشور خود نیز هراسان باشد، می‌تواند درخواست پناهندگی کند. افسر مربوطه مصاحبه‌ای با شخص متقاضی پناهندگی انجام خواهد داد، مگر در شرایطی که مطمئن شده باشد فرد متقاضی واجد شرایط ارائه درخواست پناهندگی نیست (به‌عنوان مثال مواردی که فرد متقاضی مرتکب جرایم جدی در کشور خود شده باشد)، در غیر این صورت فرد را راهی بخش حمایت از پناهجویان در مرکز مهاجرت و پناهندگی کانادا (IRB) می‌کنند. اگر افسر پرونده ظرف سه روز کاری تصمیم خود را نگرفته باشد، تقاضای فرد خود به خود برای بررسی به IRB ارسال خواهد شد.

متقاضی پناهندگی باید نشان دهد که تقاضای او واجد شرایط لازم برای ارسال به IRB است، به عبارت دیگر باید اثبات کند که شرایط لازم برای پناهنده شدن را دارد. به این منظور، متقاضی باید در جلسه‌ای برای انجام مصاحبه «تایید صلاحیت» حاضر شود و به‌طور مختصر دلایل مورد نظر خود برای تقاضای پناهندگی را توضیح دهد. در اکثر موارد «صلاحیت» کسانی که در این مصاحبه‌ها شرکت می‌کنند برای پناهندگی تایید می‌شود، مگر این‌که متقاضی نتواند دلایل قابل قبولی ارائه کند یا به‌خاطر سوابق مجرمانه یا جنایت علیه بشریت، پذیرش او با خطرهایی همراه باشد.

اگر متقاضی واجد شرایط باشد و تقاضای او مورد پذیرش قرار گیرد، او را به IRB ارجاع داده و اطلاعات لازم در مورد روند رسیدگی را در اختیارش قرار خواهند داد. این اطلاعات شامل یک «فرم اطلاعات شخصی (PIF)» خواهد بود که باید ظرف ۲۸ روز پر شود. این فرم باید به‌صورت کامل پر شود و همه واقعیت‌های مرتبط با تقاضای پناهندگی نیز باید با دقت و صداقت کامل در آن ذکر شود.

در ادامه به تشریح روند بررسی پرونده و حصول اطمینان از وضعیت پناهجو خواهیم پرداخت:

PIF (فرم اطلاعات شخصی) مدرکی حیاتی است. بخش‌های اولیه آن شامل اطلاعات بیوگرافیک متقاضی است. بخش دوم این فرم، به‌خصوص سوال شماره ۳۱ مربوط به دلایل تقاضای پناهندگی با «روایت شخصی» است. این بخش، قلب این فرم است. اگر این فرم با دقت پر نشود و همه جزئیات مهم مرتبط با درخواست فرد را پوشش ندهد، ممکن است پناهجو با پاسخ منفی روبرو شده و پایان کار، مخالفت با درخواست او باشد.

پس از این‌که این فرم ثبت شد، ۲۸ روز از مصاحبه اولیه برای تایید صلاحیت گذشته است. روند رسیدگی به درخواست پناهندگی ممکن است تقریباً ۸ تا ۱۴ ماه به طول بینجامد. در طول این مدت، پناهجو فرصت دارد تا همه شواهد و مدارک مرتبط با درخواست خود را جمع‌آوری کند. پناهجو تا ۲۰ روز پیش از بررسی نهایی فرصت دارد که این مدارک را به زبان انگلیسی یا فرانسوی، ارائه کند. فقط مدارکی که به یکی از این دو زبان باشند، بررسی خواهند شد.

قاعدتاً پس از مصاحبه اولیه، متقاضیان رسماً به عنوان «پناهجو» شناخته می‌شوند و تا زمانی که در مدرک آنها مورد تایید قرار گرفته، تحت پوشش موقت خدمات درمانی فدرال قرار می‌گیرند. پناهجویان پس از انجام معاینات پزشکی و تایید سلامت جسمی و ارائه فرم PIF اجازه کار نیز خواهند داشت.

وقتی زمان رسیدگی به پرونده فرا رسیده، یکی از اعضای بورد (IRB) که افسر تصمیم‌گیرنده در مورد پرونده است، پس از انجام مصاحبه نهایی، می‌تواند پاسخ مثبت یا منفی به درخواست پناهجو بدهد. ممکن است این عضو بورد پس از رسیدگی به پرونده، تصمیم نهایی خود را به صورت کتبی ظرف یک تا سه ماه پس از پایان روند رسیدگی، برای پناهجو ارسال کند.

۱.۲ - اشارات و راهکارها؛ اطلاعات مفید برای پناهجویان

صحت و باورپذیر بودن ادعاهای پناهجویان مساله بسیار مهمی است. برخی از عواملی که ممکن است اعتبار ادعاهای شما را زیر سوال ببرند عبارت‌اند از:

- وجود تناقض در اطلاعاتی که پناهجو در مراحل مختلف رسیدگی به پرونده در اختیار دولت کانادا قرار می‌دهد
- تاخیر در اقدام برای تقاضای پناهندگی پس از ورود به کانادا
- بازگشت - هرچند کوتاه - فرد به کشوری که ملیت‌اش را دارد، بمرغم اذعان به وجود خطر و تهدید در آن کشور
- ناکامی در پناهنده شدن به دیگر کشورهای امنی که پناهجو پیش‌تر به آنجا سفر کرده یا در راه رسیدن به کانادا در آنجا اقامت داشته است (نکته: کانادا توافق‌نامه‌ای را با آمریکا امضا کرده است که بر اساس آن، پناهجویانی که پیش از آمدن به کانادا وارد آمریکا می‌شوند، باید در همان کشور تقاضای پناهندگی کنند)
- فقدان مدارکی که قاعدتاً فرد می‌توانست بدون به‌خطر انداختن زندگی خود یا دیگران به آنها دست پیدا کند
- این‌که پناهجو در کشور خود هیچ تلاشی برای تامین «محافظت رسمی» از طریق پلیس یا سازمان‌های حقوق بشری نکرده باشد، مگر این‌که بتواند برای اجتناب از این کار دلایل قانع‌کننده‌ای ارائه کند
- این‌که پناهجو در سطح محلی یا بین‌المللی هیچ تلاشی برای تامین «محافظت غیررسمی» مثلاً از طریق NGOها هم نکرده باشد

برای جلوگیری از بروز مشکلات رایجی که عموماً منجر به مخدوش شدن اعتبار اظهارات شما خواهد شد، بسیار مهم است که مواردی را که ذکر کردیم، همواره به خاطر داشته باشید. گذشته از این، در این موارد نیز دقت لازم را داشته باشید:

تا آنجا که ممکن است در هنگام پر کردن فرم‌ها و پاسخگویی به پرسش‌های مقامات مهاجرت، با دقت عمل کنید. به‌عنوان مثال اگر از شما پرسیدند که چه زمانی به یک کشور خاص سفر کردید، حتماً دوباره تاریخ سفرتان را از روی پاسپورت چک کنید، نه این‌که بر اساس حدس و گمان بلافاصله پاسخ دهید. حافظه هیچ‌کسی بی‌نقص نیست. اگر در مورد تاریخی مطمئن نیستید، بنویسید یا بگویید «تقریباً...».

سعی کنید همه مسائل مرتبط به وضعیت خود را بازگو کنید. زمانی که فرم‌ها را پر می‌کنید یا به سوالات شفاهی پاسخ می‌دهید، اگر واقعیت‌های مهم در مورد وضعیت خودتان را از قلم بیاندازید، ممکن است بعدها با مشکل مواجه شوید و اظهارات شما نامعتبر جلوه کند.

پیش از آن‌که وطن‌تان را ترک کنید، سعی کنید تا جایی که امکان دارد اسناد و مدارکی را که به تهیه پرونده شما کمک می‌کنند، جمع‌آوری کنید. اگر بتوانید برای هر چیزی که بیان می‌کنید مدرکی ارائه دهید، وضعیت شما ایده‌آل خواهد بود. این مساله قابل‌درک است که تهیه برخی از مدارک ممکن است با خطراتی همراه باشد، اما همه تلاش‌تان را بکنید تا مدارک و شواهدی را که به آسانی به دست می‌آیند، به همراه داشته باشید. ارائه اصل مدارک بهترین حالت ممکن است. گزارش‌های پزشکی، مقالات منتشر شده در روزنامه‌ها، عکس‌ها، گزارش‌های پلیس که نشان‌دهنده تلاش‌های شما برای کسب حمایت و محافظت در کشور خودتان باشد، کارت‌های شناسایی که موید هویت شما باشد، مدارک تحصیلی و گواهی گذراندن دوره‌های تخصصی، معرفی‌نامه از طرف کارفرمایان و اصل مقالاتی که نوشته‌اید، از جمله مدارکی است که می‌تواند به تهیه پرونده‌ای منسجم‌تر کمک کند. اگر نامه‌هایی از طرف دوستان، اعضای خانواده، همکاران و ... به همراه دارید که تایید کننده اظهارات شما است، بهترین کار این است که آنها را به همراه یک کپی از کارت شناسایی نویسنده نامه (به‌عنوان مثال کپی صفحه اول پاسپورت) ارائه کنید.

چند نکته مهم:

- به‌عنوان یک روزنامه‌نگار، همه شواهد و مدارکی را که می‌تواند فعالیت‌های شما در زمینه روزنامه‌نگاری را تایید کند، جمع‌آوری کنید: مقالات منتشر شده، عکس‌ها و همچنین اطلاعاتی درباره رسانه‌هایی که در آن مشغول به کار بودید.

- اگر با خطر خاصی روبرو نمی‌شوید، وضعیت خود را به اطلاع سازمان‌های معتبر و مطمئن (مانند گزارشگران بدون مرز و سازمان‌های بین‌المللی حقوق بشری) برسانید و از آنها درخواست کمک کنید.
- پیشینه اتفاقات خطرناکی که برای شما رخ داده است را ارائه کنید: تهدیدها، تماس‌های تهدیدآمیز یا نامه‌هایی که به شما یا رسانه‌ای که در آن مشغول به کار بودید ارسال شد.
- پیش از ورود به کانادا، یا زمانی که وارد این کشور شدید، در پی مشاوره تخصصی حقوقی باشید. یک متخصص در امور حقوقی می‌تواند به تقویت پرونده شما تا حد ممکن کمک کند و از ضعف‌های آن بکاهد.
- به توصیه‌های افراد غیرمتخصص اعتنا نکنید. بسیاری از دوستان، اعضای گروه‌های فرهنگی و ... وقتی پیشنهادهایی مطرح می‌کنند، هدفی جز کمک به شما ندارند. اما به هر حال، اتکا به پیشنهاداتی از این دست بدون آن‌که توسط فردی متخصص مورد تایید قرار گیرد، ممکن است پیامدهای نامطلوبی به همراه داشته باشد.
- به بصیرت خود تکیه کنید. اگر توصیه‌های کسی - حتی اگر فردی متخصص باشد - به نظرتان سوال‌برانگیز و یا غیراخلاقی است، به گزینه‌های دیگر فکر کنید. اگر به نظر شما مشاور حقوقی‌تان به اندازه‌ای که باید وقت صرف پرونده شما نمی‌کند، سعی کنید از خدمات شخص دیگری بهره ببرید.
- مطمئن شوید که مسائل را خوب درک می‌کنید و آنچه می‌گویید هم توسط مسئولان پرونده درک می‌شود. هیچ‌کس وضعیت شما را بهتر از خودتان نمی‌شناسد. ابهامات را روشن کنید و وقتی نسبت به چیزی تردید دارید، سوال‌هایی را که در ذهن دارید، مطرح کنید.
- هیچ اطلاعاتی را از وکیل یا مشاور مهاجرت خود دریغ نکنید. سخن گفتن در مورد بعضی مسائل مشخص ممکن است بسیار دشوار باشد، ممکن است شما از بیان موضوعی شرم داشته باشید، اما به هر حال بسیار مهم است که وکیل و یا مشاور شما تا جایی که امکان دارد اطلاعات ممکن را در اختیار داشته باشد تا بتواند به بهترین نحو از منافع شما دفاع کند.
- سعی کنید از حمایت گروه‌های مختلف بهره‌مند شوید. افراد و همین‌طور خدمات بسیاری در کانادا وجود دارند که فلسفه وجودی‌شان کمک به شما است.

۱.۳ - در طول این فرایند:

- در طول فرایند اقدام برای پناهندگی، در یک دوره کوتاه (دو تا چهار هفته‌ای) پناهجو به‌صورت رسمی به این عنوان شناخته نمی‌شود. پناهجو به دفتر رسمی مربوطه می‌رود و می‌گوید قصد دارد تقاضای پناهندگی بدهد.
- به محض این‌که پناهجو مدرک معتبری در دست داشته باشد که نشان دهد او تقاضای پناهندگی کرده است، آن‌گاه متقاضی و نیز خانواده‌اش در صورت نیاز، مجاز به درخواست کمک‌های اجتماعی خواهند بود. تا زمانی که فرم PIF ارائه و ثبت نشده، پناهجو اجازه کار ندارد، اما پس از آن می‌تواند برای کسب اجازه کار نیز درخواست خود را ارائه کند. صدور اجازه کار ممکن است تا سه ماه پس از ثبت PIF به طول بینجامد. در طول این مدت اگر پناهجو منابع شخصی برای تامین هزینه‌های زندگی نداشته باشد، از کمک‌های اجتماعی بهره‌مند خواهد شد. به‌ندرت می‌توان تنها با استفاده از کمک‌های اجتماعی هم بهای اجازه مسکن و هم هزینه‌های خوراک و ... را پرداخت. این مبلغ با در نظر گرفتن تعداد اعضای خانواده پرداخته می‌شود. یک فرد مجرد، ماهانه تقریباً ۶۰۰ تا ۷۰۰ دلار برای تامین هزینه‌های زندگی خود دریافت می‌کند. چندین سازمان مختلف در کانادا وجود دارند که منابع دیگری هم در اختیار پناهجویان قرار می‌دهند. در ونکوور، سازمان‌هایی وجود دارند که هزینه‌های خوراک و پوشاک و اسباب زندگی را هم می‌پردازند. سازمان‌های دیگری هم هستند که هزینه خدمات درمانی و اسکان پناهجویان را می‌پردازند.
- کلاس‌های رایگان زبان انگلیسی هم برای پناهجویان وجود دارد. اگر پناهجو قصد شرکت در این کلاس‌ها را داشته باشد، باید درخواست اجازه تحصیل کند.

کمک‌های دیگری هم به پناهجویان می‌شود تا بتوانند هزینه‌های وکیل را بپردازند تا او پیگیری پرونده را بر عهده بگیرد. همچنین مبالغی هم برای مترجمان می‌پردازند. در هر صورت، به‌خاطر محدودیت‌های بودجه، کمک‌های حقوقی در کانادا فقط در موارد خاص

ارائه می‌شود. پس از کاهش بودجه‌های اخیر، اوائل فوریه سال جاری به بسیاری از افراد گفته شد که بودجه لازم برای پرداختن هزینه‌های حقوقی آنها وجود ندارد. اکنون بسیاری از پناهندگان باید خودشان هزینه‌های وکیل یا مشاور را تقبل کنند.

۱-۴: پس از پایان این فرایند:

کسانی که به‌عنوان پناهنده پذیرفته شدند، می‌توانند به‌صورت رایگان در کلاس‌های زبان انگلیسی در سطح مقدماتی شرکت کنند و اگر همچنان نیازمند کمک باشند، ارائه کمک‌های اجتماعی به آنها ادامه خواهد یافت. بعضی از سازمان‌ها مسکن آنها را تامین خواهند کرد و بعضی دیگر مهارت‌های لازم برای پیدا کردن شغل را به آنها خواهند آموخت.

پناهندگان باید چندی بعد برای اقامت دائم اقدام کنند و این فرایند ممکن است بین ۶ تا ۱۲ ماه به طول بینجامد. پیش از دریافت اجازه اقامت، پناهنده باید اجازه کار یا تحصیل در آن کشور را بگیرد.

پناهندگانی که پس از دریافت اجازه کار مشغول به کار می‌شوند، حقوقی برابر با سایر کارگران در کانادا خواهند داشت. این حقوق شامل جبران خسارات آنها در طول کار و بیمه بیکاری است. زمانی که مشغول به کار شدند، می‌توانند برای این‌که تحت پوشش خدمات درمانی منطقه‌ای قرار گیرند نیز درخواست خود را ارائه کنند.

۱-۵ - لینک‌ها و اطلاعات تماس:

Canadian Council for Refugees:

<http://www.ccrweb.ca/eng/engfront/frontpage.htm>

NGOهایی که به پناهندگان کمک می‌کنند:

Vancouver area

Immigrant Services Society of BC (ISS)
530 Drake Street
Vancouver, BC V6B 2H3
Phone: (604) 684-7498
E-mail: settlemt@issbc.org

Inland Refugee Society of BC (Inland)

101 – 225 East 17th Avenue
Vancouver, BC V5V 1A6
Phone: (604) 873-6660
E-mail: irsbc@telus.net

Mennonite Central Committee (MCC)

660 East 51st Avenue
Vancouver, BC V5X 1C9
Phone: (604) 325-5524
E-mail: admin@mccbc.com

MOSAIC

(Multilingual Orientation Services Association
for Immigration Communities)
1720 Grant Street, 2nd floor
Vancouver, BC V5L 2Y7
Phone: (604) 254-9626

OPTIONS

Multilingual Help Line
100 – 6846 King George Highway
Surrey, BC V3W 4Z9
Phone: (604) 572-4060

Storefront Orientation Services (SOS)

360 Jackson Avenue
Vancouver, BC V6A 3B4
Phone: (604) 255-4611 (Spanish) or
(604) 253-8859 (Chinese)
E-mail: director@sosrefugee.org

SUCCESS

(United Chinese Community Enrichment
Services)
Phone: (604) 684-1628 (Downtown Vancouver
office)
(604) 468-6100 (Tri-city office)
(604) 270-0077 (Airport Reception Centre)

Surrey-Delta Immigrant Services Society

1107 – 7330 137th Street
Surrey, BC V3W 1A3
Phone: (604) 597-0205

Vancouver Association for Survivors of Torture (VAST)

2618 East Hastings Street
Vancouver, BC V5K 1Z6
Phone: (604) 299-3539
E-mail: care@vast-vancouver.ca

۲- درخواست پناهندگی در آمریکا

ایالات متحده تلاش می‌کند تا با اعطای پناهندگی به کسانی که در کشور خود به‌خاطر مذهب، ملیت، عضویت در گروه‌های خاص اجتماعی و یا عقاید سیاسی تحت آزار و شکنجه قرار دارند، از آنها حمایت کند. هیچ تضمینی برای موفقیت وجود ندارد و پذیرش درخواست پناهندگی ممکن است هم از نظر ماهیت و هم از نظر پیچیدگی فرایند، دشوار باشد. در سال ۲۰۰۷ در مجموع ۲۵۲۷۰ نفر به‌عنوان پناهنده در آمریکا پذیرفته شدند (این رقم نسبت به ۲۶۲۰۷ نفری که در سال ۲۰۰۶ پذیرفته شدند کمتر است و نسبت به سال ۲۰۰۱ که ۳۹۰۲۶ نفر پذیرفته شدند، اختلاف فاحشی دارد). بیشترین تعداد پناهندگان به آمریکا از کشورهای نظیر چین، کلمبیا، هائیتی و ونزوئلا بودند.

آنچه در پی می‌آید مروری است بر فرایند پناهندگی در آمریکا. اگر شما در صدد اقدام برای پناهندگی در آمریکا هستید و از آزار و شکنجه شدن در کشور خود می‌ترسید، با دقت نکته‌های زیر را مطالعه کنید.

۲.۱- مقدمات و شرایط لازم

- عنوان پناهنده به کسانی اطلاق می‌شود که در داخل خاک آمریکا یا یکی از مبادی ورودی این کشور هستند و دلایل قانع‌کننده‌ای برای هراس از آزار و شکنجه به‌خاطر نژاد، مذهب، ملیت، عضویت در گروه‌های خاص اجتماعی و یا عقاید سیاسی در کشور خود دارند.

- روزنامه‌نگاران که درخواست پناهندگی می‌کنند معمولاً به دلیل «عضویت در یکی از گروه‌های خاص اجتماعی» و یا «عقاید سیاسی خود» اقدام به این کار می‌کنند.

- کسانی که قصد دارند از آمریکا از طریق فرایند «مثبت» (که در مقایسه با فرایند «تدافعی» با چالش‌های کمتری روبرو خواهد شد) درخواست پناهندگی کنند، لزوماً نباید به‌صورت قانونی وارد این کشور شده باشند.

- حتی اگر اعتبار ویزای شخص به پایان رسیده باشد یا به‌صورت قانونی در آمریکا نباشد، تا یک سال پس از ورود به آمریکا می‌تواند درخواست پناهندگی خود را ارائه کند.

- پناهنده می‌تواند خانواده‌اش (همسر و فرزندان) را هم به آمریکا بیاورد و به محض این‌که درخواست پناهندگی وی پذیرفته شد، می‌تواند برای آنها هم اجازه اقامت قانونی بگیرد.

- دو وزارتخانه آمریکا، وزارت کشور (DHS) و وزارت دادگستری (DOJ) مسئولیت نظارت بر جوانب گوناگون فرایند پناهندگی را بر عهده دارند و این مساله ممکن است فرایند پناهندگی را تا اندازه‌ای دشوار و پیچیده کند. وزارت کشور پاسخ پرسش‌های متداول (FAQ) را فراهم می‌کند و وزارت دادگستری واقعیت‌های مرتبط با پرونده را ارائه می‌کند.

- معیار اساسی برای پذیرش فرد به‌عنوان پناهنده وجود «دلایل قانع‌کننده برای هراس از آزار و شکنجه» به خاطر عضویت وی در یکی از بخش‌های پنج‌گانه (نژاد، مذهب، ملیت، عضویت در یکی از گروه‌های خاص اجتماعی و عقاید سیاسی) در کشوری است که ملیت آن را دارد.

- کسانی که افراد دیگری را تحت آزار و شکنجه قرار داده باشند، کسانی که مرتکب جرایم غیرسیاسی شده باشند، خطری را متوجه آمریکا کرده باشند و پیش از ورود به آمریکا در کشوری دیگر «کاملاً متسفر شده باشند»، نمی‌توانند در آمریکا درخواست پناهندگی کنند (وزارت کشور با دقت پیشینه افراد را بررسی می‌کند و چک‌های امنیتی مربوط به همه متقاضیان پناهندگی را انجام می‌دهد تا اطمینان حاصل کند که هیچ‌یک از آنها ارتباطی با جرایم سازمان‌یافته و سازمان‌های تروریستی ندارند).

- تفاوت میان پناهنده و پناهجو این است که پناهندگان در زمان اقدام برای پناهندگی - به‌صورت قانونی یا غیرقانونی - در خاک آمریکا یا در یکی از مبادی ورودی این کشور هستند، اما پناهجویان از خارج از آمریکا و با مراجعه به سفارتخانه یا کنسولگری این کشور، برای پناهندگی اقدام می‌کنند. زمانی که آمریکا تصمیم بگیرد به پناهجویی اجازه ورود به آمریکا را بدهد، پیش از هر چیز امکان اسکان او فراهم خواهد شد و فرد علاوه بر آن‌که در میان اجتماعی از افراد مشابه در آمریکا مستقر می‌شود، کمک‌هایی را برای یافتن شغل در این کشور هم دریافت خواهد کرد. تمرکز این مطلب بر پناهندگان است، نه پناهجویان.

۲.۲ - فرایند پناهندگی مثبت

- هر کسی از زمان ورود به خاک آمریکا، تا یک سال فرصت دارد که برای پناهندگی اقدام کند. اگر بیش از یک سال از زمان ورود شخص گذشته باشد، باید توضیحات روشنی در مورد شرایط فوق‌العاده یا تغییر شرایط که از دلایل احتمالی تأخیر فرد هستند، به دولت ارائه شود تا فرد بتواند پناهنده شود.

- فرم اولیه درخواست پناهندگی، فرم I-589 است. راهنمای این فرم ۱۱ صفحه و فرم تقاضا ۱۲ صفحه است.

- در صورت امکان پناهنده باید با وکیلی در تماس باشد که او را در طول این فرایند راهنمایی کند؛ از ارائه فرم تقاضای پناهندگی گرفته تا ابلاغ تصمیم نهایی. چون این فرایند کمی پیچیده و شاید گیج‌کننده است و بیشتر افراد پس از اعلام تصمیم نهایی مبنی بر رد پرونده و خروج از کشور، فرصت دیگری برای ارائه تقاضای پناهندگی خود نخواهند داشت، در اختیار گرفتن یک وکیل و باسابقه و متبحر اکیدا توصیه می‌شود (در پایان این مطلب به برخی از جاهایی که می‌توان برای در اختیار گرفتن وکیل به آنها مراجعه کرد، اشاره شده است).

- زمانی که شخص متقاضی پناهندگی فرم I-589 را در خدمات مهاجرتی و شهروندی ایالات متحده (USCIS) ثبت کرد، این آژانس زمانی را برای مصاحبه با افسر پرونده تعیین خواهد کرد که معمولاً ظرف ۴۳ روز پس از ثبت فرم خواهد بود، اگرچه گاه بیش از این مدت به طول می‌انجامد.

- مصاحبه با افسر پرونده معمولاً در حدود یک تا دو ساعت به طول می‌انجامد. تمرکز این مصاحبه بیش از هر چیز بر اطلاعات ارائه شده توسط شما و مدارکی است که برای تایید گفته‌های خود در فرم I-589 ارائه کرده‌اید. افسر پرونده اطلاعات معتبری که متضمن پذیرش درخواست پناهندگی است را مد نظر قرار داده و بر تناقض‌های احتمالی موجود در مدارک ارائه شده تمرکز خواهد کرد.

- امکان حضور وکیل در جلسه مصاحبه وجود دارد و اگر متقاضی پناهندگی قادر به مکالمه به زبان انگلیسی نباشد، می‌تواند با یک مترجم معتبر در جلسه مصاحبه حاضر شود.

- افسر پرونده تا ۱۴ روز پس از انجام مصاحبه تصمیم نهایی را خواهد گرفت.

- اگر افسر پرونده با درخواست پناهندگی موافقت نکند، وضعیت ادامه این فرایند برای متقاضی پناهندگی بسته به این‌که اجازه اقامت قانونی در آمریکا را داشته باشد یا نه، دو حالت متفاوت خواهد داشت:

۱- متقاضیانی که به‌صورت قانونی در آمریکا به‌سر می‌برند، برگه «اعلام رای منفی» را دریافت خواهند کرد و پس از آن این فرصت را خواهند داشت که برای آن‌دسته از دلایلی که منجر به اتخاذ تصمیم رد درخواست پناهندگی توسط افسر شده است، توضیحات بیشتری ارائه کنند. اگر این اقدام هم با ناکامی مواجه شود، متقاضی نمی‌تواند دوباره برای پناهندگی اقدام کند، مگر این‌که با دلایل متقن نشان دهد که وضعیت در کشورش دستخوش تغییراتی شده است.

۲- پرونده متقاضیانی که اقامت‌شان در آمریکا به‌صورت قانونی نباشد، بلافاصله برای «بررسی مجدد» به دادگاه مهاجرت ارسال خواهد شد.

۳- هر یک از فرایندهای فوق‌الذکر ممکن است نزدیک به شش ماه به طول بینجامد.

رسیدگی به پرونده توسط دادگاه مهاجرت خود به خود انجام خواهد شد. پرونده متقاضیان «پناهندگی مثبت» که درخواست‌شان برای پناهندگی توسط افسر پرونده رد شده است، به دادگاه مهاجرت ارسال می‌شود. بر خلاف مصاحبه با افسر پرونده، روند رسیدگی به پرونده در این دادگاه پیچیده‌تر و دشوارتر خواهد بود. وکیلی از طرف دولت، استدلال‌های خود را برای مخالفت با تقاضای پناهندگی فرد ارائه خواهد کرد. به متقاضیان پناهندگی اکیدا توصیه می‌شود که با یک وکیل متخصص و شناخته‌شده در دادگاه مهاجرت حاضر شوند.

نکته: در سال ۲۰۰۷ دادگاه مهاجرت ۵۴۹۵۷ پرونده دریافت کرد که از میان آنها با درخواست پناهندگی ۱۲۸۰۷ نفر موافقت شد و ۱۴۸۵۰ پرونده نیز مجدداً رد شد (رسیدگی به بقیه پرونده‌ها هم با متوقف شد و یا متقاضیان از پیگیری پرونده صرف‌نظر کردند).

- هریک از طرفین که در دادگاه مهاجرت بازنده باشند - چه متقاضی پناهندگی و چه دولت - این حق را دارند که درخواست تجدید نظر خود را به مرکز بررسی پرونده‌های مهاجرت (BIA) ارائه کنند. این مرکز تصمیمات دادگاه مهاجرت را مورد بررسی قرار می‌دهد. درخواست تجدید نظر از این مرکز باید حداکثر ۳۰ روز پس از اعلام تصمیم دادگاه مهاجرت، به آن ارائه شود. اگر تصمیم نهایی BIA هم مبنی بر رد درخواست پناهندگی بود، متقاضی پناهندگی ۳۰ روز فرصت دارد که در دادگاه فدرال خواستار تجدید نظر شود.

۲.۳- فرایند پناهندگی تدافعی

- پناهندگی «تدافعی» مختص زمانی است که فرد بدون مدارک لازم برای ورود قانونی به کشور، وارد یکی از مبادی ورودی می‌شود یا در حالی که به‌صورت غیرقانونی در آمریکا است، توسط مقامات مربوطه بازداشت می‌شود و پس از آن برای دفاع از خود در برابر خروج اجباری از کشور، درخواست پناهندگی می‌کند.

- زمانی که متقاضی پناهندگی وارد یکی از مبادی ورودی شده، یا در داخل خاک آمریکا بازداشت شد، باید توضیح دهد که به‌خاطر هراس از آزار و شکنجه در وطن خود، به دنبال پناهندگی است. مقامات آمریکایی، متقاضی پناهندگی را برای بررسی «اعتبار هراس» وی، به یکی از افسرهای مسئول در امور پناهندگان ارجاع می‌دهند.

- در بررسی «اعتبار هراس» متقاضی پناهندگی، افسر مربوطه تلاش می‌کند تا بفهمد که هراس پناهجو از آزار و شکنجه (بر اساس بخش‌های پنج‌گانه) در وطن خود باورپذیر و واقعی است، یا نه.

- اگر افسر مربوطه اطمینان حاصل کند که هراس پناهجو واقعی است، پرونده را برای بررسی دقیق به دادگاه مهاجرت ارسال خواهد کرد. رسیدگی به پرونده در این دادگاه بسیار سخت‌گیرانه است (وکیلی در دادگاه حضور دارد که استدلال‌های خود را برای مخالفت با تقاضای پناهندگی فرد ارائه می‌کند). (این همان دادگاه مهاجرتی است که متقاضی پناهندگی «مثبت» هم در جریان بررسی پرونده ممکن است به آن ارجاع شود. تنها تفاوت میان این دو فرایند در این است که متقاضی پناهندگی «تدافعی» بر خلاف متقاضی پناهندگی «مثبت» مرحله اول مصاحبه با افسر پناهندگی را که به‌مراتب آسان‌تر و تأثیرگذارتر است، ندارد و به جای آن مرحله بررسی «اعتبار هراس» را پیش‌رو دارد که یا درخواستش رد می‌شود و یا پرونده‌اش به دادگاه مهاجرت ارسال می‌شود.)

- اگر افسر مربوطه مطمئن شود که هراس پناهجو بی‌مورد و نامعتبر است، پناهجو می‌تواند از قاضی امور مهاجرت درخواست کند که تصمیم افسر پناهندگی را مورد بررسی قرار دهد.

- اگر پناهجو چنین درخواستی را مطرح نکند، یا مطرح کند و قاضی امور مهاجرت هم دلایل وی برای هراس از آزار و شکنجه را قابل قبول نداند، آن‌گاه مجبور به خروج از آمریکا خواهد شد. این فرایند نسبت به فرایند «مثبت» به مراتب سریع‌تر انجام می‌شود و سخت‌گیری‌های بیشتری در مورد آن اعمال می‌شود، بنابراین در چنین شرایطی در اختیار گرفتن یک وکیل باسابقه و شناخته‌شده، بسیاری ضروری است.

- درست همانند فرایند پناهندگی مثبت، متقاضی پناهندگی تدافعی هم می‌تواند پس از اعلام تصمیم قاضی امور مهاجرت، درخواست تجدید نظر خود را به مرکز بررسی پرونده‌های مهاجرت (BIA) ارائه کند.

- در جریان این فرایند، همواره امکان اخراج متقاضی پناهندگی وجود دارد. پناهجو ممکن است در طول این فرایند در بازداشت باشد یا نباشد.

۲.۴ - توصیه‌ها و اطلاعات مفید

- هرکسی شرایط خاص خود را دارد. هر فردی پیش از خروج از کشور خود باید بررسی‌های لازم را انجام دهد تا مشخص شود آیا راهی برای زندگی در سایه امنیت و به دور از تهدید در همان کشور وجود دارد یا نه. درخواست متقاضیان پناهندگی ممکن است به‌سادگی توسط افسر پرونده و یا قاضی مربوطه رد شود؛ آن هم با این استدلال که پناهجو می‌توانست با زندگی در منطقه‌ای دیگر از کشور خود از آزار و شکنجه و تعقیب در امان بماند.

- شواهد و مدارک لازم در مورد تحت تعقیب و آزار قرار گرفتن خود را پیش از هرچیز جمع‌آوری کرده و آنها را به مکان امنی انتقال دهید. بسیاری از پناهجویان بدون آن‌که هیچ مدرک قانع‌کننده‌ای برای اثبات وضعیت خطرناکی که برای‌شان به‌وجود آمده فراهم کنند، کشور خود را ترک می‌کنند، به همین خاطر تقاضای آنها تنها مبتنی بر اظهارات شخصی و مدارک دیگری است که در حالی که در آمریکا هستند می‌توانند فراهم کنند. روزنامه‌نگاران پناهجو حتی‌الامکان باید از بروز چنین شرایطی جلوگیری کنند. بعضی از مدارکی که روزنامه‌نگاران باید تلاش کنند به‌همراه داشته باشند، عبارت‌اند از:

۱ - شناسنامه یا کارت شناسایی رسمی‌ای که توسط دولت صادر شده است، یا پاسپورت

۲ - کارت خبرنگاری

۳ - کپی گزارش‌ها و مقالات یا مدارک مشابهی که موید فعالیت شما به‌عنوان یک روزنامه‌نگار باشد

۴ - مدرکی که نشان دهد شما در یک سازمان خبری مشغول به کار بودید، مانند آخرین فیش حقوقی یا هر نوع گواهی اشتغال

۵ - هر مدرکی که نشان دهد تحت آزار و تعقیب بوده‌اید، مانند گزارش پلیس، گزارش‌های پزشکی، تصاویری از جراحات‌های جسمی یا تصاویر مدارکی که نمی‌توانید به‌همراه داشته باشید، شرح مکتوب همه تهدیدها یا اتفاقاتی که برایتان رخ داده

۶- گزارش وضعیت کشورتان از وزارت خارجه آمریکا و همین‌طور گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی مانند گزارشگران بدون مرز، دیده‌بان حقوق بشر و ... که نشانگر خطراتی باشد که پناهجویان در کشور خود با آن مواجه‌اند (این از جمله مدارکی است که یک وکیل به راحتی می‌تواند برای پرونده شما فراهم کند).

- اگرچه هیچ قانون مشخصی در مورد نوع مدارکی که باید ارائه شود وجود ندارد، اگر قادر به ارائه مدارکی که به آسانی به دست می‌آیند نباشید (مانند گواهی اشتغال و ...) افسران پرونده‌های پناهندگی معمولاً با شک و تردید بیشتری با پرونده شما برخورد می‌کنند.

- متقاضی پناهندگی باید پیش از مصاحبه همه مدارکی که به زبانی غیر از انگلیسی هستند را توسط یک مترجم رسمی به انگلیسی ترجمه کند، تا افسر پرونده این مدارک را بپذیرد.

- اگر متقاضی پناهندگی می‌خواهد همسر و یا فرزندان خود را هم به آمریکا بیاورد، باید شناسنامه یا کارت شناسایی آنها و نیز گواهی ازدواج و عکس‌هایی از اعضای خانواده خود را در صورت امکان به همراه داشته باشد. لیست اسامی اعضای خانواده و همسر متقاضی باید در فرم I-589 و دیگر فرم‌های لازم موجود باشد. اگر آنها در طول فرایند پناهندگی به همراه پناهجو در آمریکا باشند و با درخواست پناهندگی وی هم موافقت شود، حق پناهندگی شامل همسر و فرزندان نیز خواهد شد. اگر درخواست پناهندگی متقاضی پذیرفته شود و همسر و فرزندان‌اش خارج از آمریکا باشند، از طریق USCIS ویزای آمریکا برای آنها صادر خواهد شد.

در هنگام پر کردن فرم، به دقت فکر کنید و به همه سوالات پاسخ دهید. تقریباً همه افراد فقط یک بار فرصت درخواست پناهندگی دارند، بنابراین بسیار مهم است که اطلاعات نوشته شده در فرم تا جایی که ممکن است دقیق، کامل و جامع باشند. به هیچ وجه تاریخ‌ها را با حدس و گمان وارد نکنید، و اگر راهی برای بررسی دارد هیچ چیزی را بدون بررسی وارد فرم نکنید. اگر در مورد تاریخ دقیق یا بازه زمانی خاصی مطمئن نیستید، حتماً قید «تقریباً» را ذکر کنید. مطمئن شوید که به همه اطلاعات و واقعیت‌های مهم اشاره کرده‌اید و پای‌بند اصل صداقت بوده‌اید. افزودن جزئیات پس از ثبت فرم‌ها ممکن است موجب شود که افسر پرونده یا قاضی مربوطه به دیده تردید به آن بنگرند.

اگر به یکی از مبادی ورودی رسیده‌اید، یا بازداشت شده‌اید، از همان ابتدا صادقانه بگویید که به‌خاطر هراس از تعقیب و شکنجه در وطن خود، می‌خواهید پناهنده شوید. بسیاری از افراد دوست دارند در مورد جزئیات وضعیت خود با غریبه‌ها و همین‌طور مقامات دولتی صحبت کنند. اگرچه این موضوع کاملاً قابل درک است، اما این مقامات با توجه به توضیحات شما، بلافاصله به قضاوت در این باره می‌پردازند که آیا آنچه می‌گویید معتبر و قابل پذیرش است یا نه، بنابراین از همان ابتدا صادق و دقیق باشید.

متقاضیان پناهندگی «مثبت» وقتی فرم I-589 را پر کردند، باید آدرس خود را هم ذکر کنند. مقامات مربوطه ممکن است از متقاضی بخواهند اثبات کند که آدرس ارائه شده مربوط به همان محلی است که در آن زندگی می‌کند تا مطمئن شوند که پرونده آنها توسط همان حوزه قضایی مورد بررسی قرار می‌گیرد (این نگرانی به این خاطر است که برخی از افراد ممکن است وانمود کنند که در نقطه‌ای دیگر از آمریکا زندگی می‌کنند، تا پرونده‌شان توسط یک حوزه قضایی خاص مورد بررسی قرار گیرد).

در حالت کلی متقاضیان پناهندگی در طول مدتی که پرونده‌شان در دست بررسی است، اجازه کار ندارند. متقاضیان پس از ثبت فرم‌ها و مدارک مرتبط، باید ۱۵۰ روز صبر کنند تا بتوانند برای دریافت اجازه کار اقدام کنند. پناهندگان از پرداخت ۳۴۰ دلار هزینه ثبت مدارک مجوز کار معاف‌اند. (اگر پیش از گذشت ۱۵۰ روز، درخواست پناهندگی متقاضی پذیرفته شود، شخص پناهنده می‌تواند بلافاصله برای دریافت اجازه کار اقدام کند).

خارج شدن از آمریکا در حالی که پرونده پناهندگی در دست بررسی است ممکن است موجب جلوگیری از ورود مجدد متقاضی به خاک این کشور شود. اگر پناهجو بخواهد به کشوری خارجی سفر کند، پیش از آن باید فرمی را پر کند و پیش از ترک کشور باید درخواست او مورد تأیید قرار گیرد.

- اگرچه در اختیار گرفتن وکلای قانونی به هیچ وجه تضمین‌کننده موافقت با درخواست پناهندگی نیست، اما احتمال پذیرش درخواست پناهندگی کسانی که وکیلی در اختیار دارند، بسیار بیشتر از دیگران است.

برای مشاوره‌های حقوقی می‌توانید به منابعی که در پایان این مطلب آمده است، مراجعه کنید.

پیدا کردن وکیل:

American Immigration Lawyers' Association (AILA)

"Lawyer Search" by language and location:

<http://www.aialawyer.com/>

1-800-954-0254

AILA's pro bono representation of asylum-seekers:

<http://www.aila.org/content/default.aspx?docid=22153>

U.S Dept. of Justice Exec. Office of Immigration Review Pro Bono Program

<http://www.usdoj.gov/eoir/probono/probono.htm>

State-by-state list of free or low-cost legal advice:

<http://www.usdoj.gov/eoir/probono/states.htm>

Human Rights First

<http://www.humanrightsfirst.org/asylum/probono/probono.htm>

خدمات حمایتی، ارائه اطلاعات و توصیه‌ها:

U.S. Depart. of Health and Human Services (HHS)

Office of Refugee Resettlement provides relocation assistance, job placement, language training and financial

and medical support to refugees. Many of these same services are available to people who have been granted

asylum. Asylees can call the hotline (1-800-354-0365) or visit the following sites:

<http://www.acf.hhs.gov/programs/orr/hotlines/asylee.htm>

<http://www.acf.hhs.gov/programs/orr/>

Heartland Alliance (Based in Chicago, Ill.)

<http://www.heartlandalliance.org/whatwedo/our-programs/legal-protections/>

<http://www.heartlandalliance.org/contactus.html>

CAIR Coalition (Pour les demandeurs domiciliés à Washington, D.C.)

<http://www.caircoalition.org/>

(202) 331-3320

ACLU Immigrants' Rights Project

<http://www.aclu.org/immigrants/gen/11663res20040806.html>